

## ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Προς ενημέρωσή σας, σας αναφέρουμε αυτή την περιληπτική καταγραφή των διατάξεων που αφορούν τα Θεμελιώδη Ανθρώπινα Δικαιώματα που έχουν κατακτηθεί από την Ανθρωπότητα από το τέλος του Β Παγκοσμίου Πολέμου ως σήμερα και που βρίσκονται διάσπαρτα τόσο στο Εθνικό μου Δίκαιο όσο και στο Διεθνές, με ειδική μνεία στις διατάξεις που αφορούν τη ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ σε κάθε ιατρική πράξη και την καταδίκη κάθε πίεσης, εκβιασμού ή ψυχολογικής βίας για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών ως βασανιστηρίων.

### Σύνταγμα της Ελλάδος

**Άρθρο 2 §1:** «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας».

**Άρθρο 5 - Ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, προσωπική ελευθερία**

**§4.** Απαγορεύονται ατομικά διοικητικά μέτρα που περιορίζουν σε οποιονδήποτε Έλληνα την ελεύθερη κίνηση ή εγκατάσταση στη Χώρα, καθώς και την ελεύθερη έξοδο και είσοδο σ' αυτήν. Τέτοιου περιεχομένου περιοριστικά μέτρα είναι δυνατόν να επιβληθούν μόνο ως παρεπόμενη ποινή με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις ανάγκης και μόνο για την πρόληψη αξιόποινων πράξεων, όπως νόμος ορίζει.

**§5.** Καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της γενετικής του ταυτότητας. Νόμος [που συμφωνεί με το Σύνταγμα όπως σαφέστατα αναφέρεται στα άρθρα 120Σ §2, 87Σ §2 και 93Σ §4] ορίζει τα σχετικά με την προστασία κάθε προσώπου έναντι των βιοϊατρικών παρεμβάσεων.

*Ερμηνευτική δήλωση:* Στην απαγόρευση της παραγράφου 4 δεν περιλαμβάνεται η απαγόρευση της εξόδου με πράξη του εισαγγελέα, εξαιτίας ποινικής δίωξης, ούτε η λήψη μέτρων που επιβάλλονται για την προστασία της δημόσιας υγείας ή της υγείας ασθενών, όπως νόμος ορίζει.

### Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας (Νόμος 3418/2005)

Πηγή ΦΕΚ 287 Α / 28-11-2005

**Άρθρο 1 – Έννοιες, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής του παρόντος**

**§1.** Ιατρική πράξη είναι εκείνη που έχει ως σκοπό τη με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου.

**§2.** Ως ιατρικές πράξεις θεωρούνται και εκείνες οι οποίες έχουν ερευνητικό χαρακτήρα, εφόσον αποσκοπούν οπωσδήποτε στην ακριβέστερη διάγνωση, στην αποκατάσταση ή και τη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων και στην προαγωγή της επιστήμης.

§3. Στην έννοια της ιατρικής πράξης περιλαμβάνονται και η συνταγογράφηση, η εντολή για διενέργεια πάσης φύσεως παρακλινικών εξετάσεων, η έκδοση ιατρικών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων και η γενική συμβουλευτική υποστήριξη του ασθενή.

## **Άρθρο 12– Συναίνεση του ενημερωμένου ασθενή**

§1. Ο ιατρός δεν επιτρέπεται να προβεί στην εκτέλεση οποιασδήποτε ιατρικής πράξης χωρίς την προηγούμενη συναίνεση του ασθενή.

§2. Προϋποθέσεις της έγκυρης συναίνεσης του ασθενή είναι οι ακόλουθες:

**α) Να παρέχεται μετά από πλήρη, σαφή και κατανοητή ενημέρωση, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο.**

**αα) Αν ο ασθενής είναι ανήλικος, η συναίνεση δίδεται από αυτούς που ασκούν τη γονική μέριμνα ή έχουν την επιμέλειά του.** Λαμβάνεται, όμως, υπόψη και η γνώμη του, εφόσον ο ανήλικος, κατά την κρίση του ιατρού, έχει την ηλικιακή, πνευματική και συναισθηματική ωριμότητα να κατανοήσει την κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο της ιατρικής πράξης και τις συνέπειες ή τα αποτελέσματα ή τους κινδύνους της πράξης αυτής. Στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου 11 απαιτείται πάντοτε η συναίνεση των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου.

**γ) Η συναίνεση να μην είναι αποτέλεσμα πλάνης, απάτης ή απειλής και να μην έρχεται σε σύγκρουση με τα χρηστά ήθη.**

**δ) Η συναίνεση να καλύπτει πλήρως την ιατρική πράξη** και κατά το συγκεκριμένο περιεχόμενό της και κατά το χρόνο της εκτέλεσής της.

[Άρα, η χρήση μάσκας, η επιβολή τεστ, εμβολίων κλπ αποτελούν ιατρικές πράξεις, και ως εκ τούτου απαιτούν την υποχρεωτική ΠΛΗΡΗ, ΣΑΦΗ και ΚΑΤΑΝΟΗΤΗ ενημέρωση για να δοθεί η συναίνεση και που δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα ΠΛΑΝΗΣ, ΑΠΑΤΗΣ ή ΑΠΕΙΛΗΣ].

## **NOMOS 4512/18**

**Άρθρο 338:** «Οποιαδήποτε απόφαση αντίθετη με τις διατάξεις του ν. 3418/2005 (Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας) είναι άκυρη. Αν στη λήψη των αποφάσεων αυτών έχουν συμμετάσχει ιατροί, υπέχουν πειθαρχικές ευθύνες»

## **Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**

Πηγή [https://www.echr.coe.int/documents/convention\\_ell.pdf](https://www.echr.coe.int/documents/convention_ell.pdf)

### **Άρθρο 5 - Το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια**

1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθή της ελευθερίας του ειμή εις τας ακόλουθους περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν:

**α. εάν κρατήται κανονικώς κατόπιν καταδίκης υπό αρμοδίου δικαστηρίου.**

ε. εάν πρόκειται περί νομίμου κρατήσεως ατόμων δυναμένων να μεταδώσωσι μεταδοτικήν ασθένειαν, φρενοβλαβούς, αλκοολικού, τοξικομανούς ή αλήτου.

[Άρα μόνο με δικαστική εντολή για το συγκεκριμένο άτομο μπορεί να εφαρμοστεί ο περιορισμός που αναφέρει το Σύνταγμα και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και εφόσον έχει αποδειχτεί ότι αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Κάθε άλλη ενέργεια είναι αντισυνταγματική αφού άρει την προστασία κάθε προσώπου έναντι των βιοϊατρικών παρεμβάσεων (5Σ §5)]

## **Σύμβαση Οβιέδο 1997 (Υπερσυνταγματική - νόμος 2619/1998)**

Πηγή ΦΕΚ 132 Α / 19-06-1998)

### **Άρθρο 1: Η αρχή των μη διακρίσεων στην άσκηση των δικαιωμάτων**

«τα συμβαλλόμενα μέρη θα προστατεύουν την αξιοπρέπεια και ταυτότητα όλων των ανθρώπινων όντων και θα εγγυηθούν σε όλους, χωρίς διακρίσεις, τον σεβασμό της ακεραιότητας και άλλα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες σε σχέση με τις εφαρμογές της βιολογίας και της ιατρικής».

### **Άρθρο 2 - Το προβάδισμα του ανθρωπίνου όντος**

Τα συμφέροντα και η ευημερία του ανθρωπίνου όντος θα υπερισχύουν έναντι μόνου του κοινωνικού συμφέροντος ή της επιστήμης.

### **Άρθρο 5 – Γενικός κανόνας**

Επέμβαση σε θέματα υγείας μπορεί να υπάρξει μόνον αφού το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δώσει την ελεύθερη συναίνεσή του, κατόπιν προηγούμενης σχετικής ενημέρωσής του. Το πρόσωπο αυτό θα ενημερώνεται εκ των προτέρων καταλλήλως ως προς το σκοπό και τη φύση της επέμβασης, καθώς και ως προς τα επακόλουθα και κινδύνους που αυτή συνεπάγεται. Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μπορεί ελεύθερα και οποτεδήποτε να ανακαλέσει τη συναίνεση του.

### **Άρθρο 26 – Περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων**

1. Κανένας περιορισμός δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην άσκηση των δικαιωμάτων και προστατευτικών διατάξεων αυτής της Σύμβασης εκτός από αυτούς που προβλέπονται από νόμο και είναι απαραίτητοι σε μια δημοκρατική κοινωνία για το συμφέρον της δημόσιας ασφάλειας, την αποτροπή εγκλημάτων, την προστασία της δημόσιας υγείας ή την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

[Άρα δεν μπορεί να επιβληθεί ιατρική πράξη με τη δικαιολογία του κοινωνικού συμφέροντος χωρίς να υπάρχει ενημέρωση και κυρίως συναίνεση. Εξαίρεση χωρίς νόμο, που να είναι συμβατός με το Σύνταγμα, δεν υφίσταται. Στο Σύνταγμα οι μόνες εξαιρέσεις αναφέρονται σε ατομικά διοικητικά μέτρα και όχι συλλογικά].

# Παγκόσμια Διακήρυξη για τη Βιοηθική και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Πηγή [http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL\\_ID=31058&URL\\_DO=DO\\_TOPIC&URL\\_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=31058&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

## Άρθρο 6 - Συναίνεση

§3. Σε κατάλληλες περιπτώσεις έρευνας που διεξάγεται σε μια ομάδα ατόμων ή σε μια κοινότητα, μπορεί να ζητηθεί πρόσθετη συμφωνία των νομικών εκπροσώπων της συγκεκριμένης ομάδας ή κοινότητας. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει μια συλλογική κοινοτική συμφωνία ή η συγκατάθεση ενός ηγέτη της κοινότητας ή άλλης αρχής να αντικαταστήσει τη συγκατάθεση ενός ενημερωμένου ατόμου.

[Άρα ο καθένας αποφασίζει μόνο για τον εαυτό του και κανένας άλλος δεν μπορεί να αποφασίσει για λογαριασμό άλλου, είτε είναι ηγέτης, είτε είναι άλλη αρχή].

## ΕΚΘΕΣΗ σχετικά με την εξάλειψη των βασανιστηρίων στον κόσμο (Ευρωκοινοβούλιο 2013/2169 (INI))

Πηγή <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014IP0206&from=EN>

4. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την CAT, ο όρος 'βασανιστήρια' σημαίνει οιαδήποτε πράξη με την οποία «προκαλείται σκοπίμως σε ένα πρόσωπο σοβαρός πόνος ή ταλαιπωρία, σωματική ή ψυχική, από δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο που ενεργεί με επίσημη ιδιότητα ή με την υποκίνηση ή τη συναίνεση ή με την αποδοχή του». Θεωρεί ωστόσο ότι καταστάσεις κατά τις οποίες πράξεις βασανισμού και άλλη σκληρή, απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία διαπράττονται με τη συμμετοχή φορέων εκτός κρατικών ή δημοσίων υπαλλήλων πρέπει επίσης να αντιμετωπίζονται μέσω μέτρων πολιτικής που ευνοούν την πρόληψη, τη λογοδοσία και την αποκατάσταση.

## Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (Παράρτημα στην απόφαση 39/46 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών)

Πηγή <https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/>

### Άρθρο 2.

§1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει αποτελεσματικά νομοθετικά, διοικητικά, δικαστικά ή άλλα μέτρα για να προλαμβάνει πράξεις βασανιστηρίων σε κάθε εδαφική περιοχή που υπάγεται στη δικαιοδοσία του.

**§2. Καμία απολύτως εξαιρετική περίπτωση**, είτε αποτελεί κατάσταση πολέμου ή απειλή πολέμου, εσωτερική πολιτική αστάθεια ή κάθε άλλη κατάσταση ανάγκης, δεν μπορεί να προβληθεί ως δικαιολογία για βασανιστήρια.

**§3. Εντολή προϊσταμένου ή δημόσιας αρχής** δεν μπορεί να προβληθεί ως δικαιολογία για βασανιστήρια

#### **Άρθρο 4.**

**§1.** Κάθε Κράτος Μέρος μεριμνά, ώστε όλες οι πράξεις βασανιστηρίων να αποτελούν εγκλήματα σύμφωνα με το ποινικό του δίκαιο. Το ίδιο ισχύει για την απόπειρα διάπραξης βασανιστηρίων ή για κάθε πράξη οποιουδήποτε προσώπου που συνιστά συνέργεια ή συμμετοχή σε βασανιστήρια.

**§2.** Κάθε Κράτος Μέρος προβλέπει για τα εγκλήματα αυτά κατάλληλες ποινές, για τον καθορισμό των οποίων λαμβάνεται υπόψη ο σοβαρός χαρακτήρας αυτών των εγκλημάτων.

[Άρα καμία δικαιολογία (κατάσταση ανάγκης, εξαιρετική περίπτωση,...) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επιβληθεί ιατρική πράξη (η επιβολή της οποίας είναι δηλαδή βασανιστήριο)]

## **Σύνταγμα της Ελλάδας**

Πηγή <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-7/>

#### **Άρθρο 7: (Καμία ποινή χωρίς νόμο, απαγόρευση βασανιστηρίων)**

**1.** Εγκλημα δεν υπάρχει ούτε ποινή επιβάλλεται χωρίς νόμο /που συμφωνεί με το Σύνταγμα όπως σαφέστατα αναφέρεται στα άρθρα 120Σ §2, 87Σ §2 και 93Σ §4 που να ισχύει πριν από την τέλεση της πράξης και να ορίζει τα στοιχεία της. Ποτέ δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που προβλεπόταν κατά την τέλεση της πράξης.

**2.** Τα βασανιστήρια, οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας, ή άσκηση ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύονται και τιμωρούνται, όπως νόμος ορίζει.

## **Ποινικός Κώδικας (Νόμος 4619/2019)**

Πηγή ΦΕΚ 95 Α / 11-06-2019

#### **Άρθρο 137Α - Βασανιστήρια**

**1.** Υπάλληλος ή στρατιωτικός, στα καθήκοντα του οποίου ανάγεται η δίωξη, η ανάκριση ή η εξέταση αξιόποινων πράξεων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων ή η εκτέλεση ποινών ή η φύλαξη ή η επιμέλεια κρατουμένων, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη, εάν υποβάλλει σε βασανιστήρια κατά την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων πρόσωπο που βρίσκεται στην εξουσία του με σκοπό: α) να αποσπάσει

από αυτό ή από τρίτο πρόσωπο ομολογία, κατάθεση, πληροφορία ή δήλωση ιδίως αποκήρυξης ή αποδοχής πολιτικής ή άλλης ιδεολογίας, β) να το τιμωρήσει ή γ) να εκφοβίσει αυτό ή τρίτα πρόσωπα. Με την ίδια ποινή τιμωρείται υπάλληλος ή στρατιωτικός, που με εντολή των προϊσταμένων του ή αυτοβούλως σφετερίζεται τέτοια καθήκοντα και τελεί τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου.

## Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

Πηγή <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=v&docid=506ab5e82>

### Άρθρο 7.- Εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας

1. Για τους σκοπούς του παρόντος Καταστατικού, «έγκλημα κατά της ανθρωπότητας» σημαίνει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις όταν διαπράττεται ως μέρος ευρείας και συστηματικής επίθεσης που κατευθύνεται κατά οποιουδήποτε αμάχου πληθυσμού, εν γνώσει της επίθεσης:

β) Εξόντωση

ε) Φυλάκιση ή άλλη σοβαρή στέρηση της σωματικής ελευθερίας κατά παραβίαση βασικών κανόνων του διεθνούς δικαίου

στ) Βασανιστήρια

η) Δίωξη κατά οποιασδήποτε αναγνωρίσιμης ομάδας ή κοινότητας για λόγους πολιτικών, φυλετικών, εθνικών, εθνοτικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών ή λόγους φύλου, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 3, ή άλλους λόγους που αναγνωρίζονται παγκοσμίως ως ανεπίτρεπτοι κατά το διεθνές δίκαιο σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο ή οποιοδήποτε έγκλημα εντός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου.

κ) Άλλες απάνθρωπες πράξεις παρόμοιου χαρακτήρα οι οποίες με πρόθεση προκαλούν μεγάλο πόνο ή βαρεία σωματική βλάβη ή βαρεία βλάβη της διανοητικής ή σωματικής υγείας.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1:

(β) Η «εξόντωση» περιλαμβάνει την με πρόθεση επιβολή συνθηκών ζωής, μεταξύ άλλων στέρηση πρόσβασης σε τροφή και φάρμακα, υπολογισμένων να επιφέρουν την καταστροφή μέρους του πληθυσμού

(ε) «Βασανιστήρια» σημαίνει την με πρόθεση πρόκληση έντονου πόνου ή δοκιμασίας, σωματικών ή ψυχικών επί προσώπου που τελεί υπό την κράτηση ή υπό τον έλεγχο του κατηγορουμένου. Τα βασανιστήρια δεν περιλαμβάνουν πόνο ή δοκιμασία που προκύπτει μόνον ή είναι σύμφυτος ή είναι δυνατόν να προκύψει από την επιβολή νόμιμων κυρώσεων

(ζ) «Δίωξη» σημαίνει την με πρόθεση και βαρείας μορφής στέρηση θεμελιωδών δικαιωμάτων σε αντίθεση προς το διεθνές δίκαιο εξ αιτίας της ταυτότητας της ομάδας ή κοινότητας